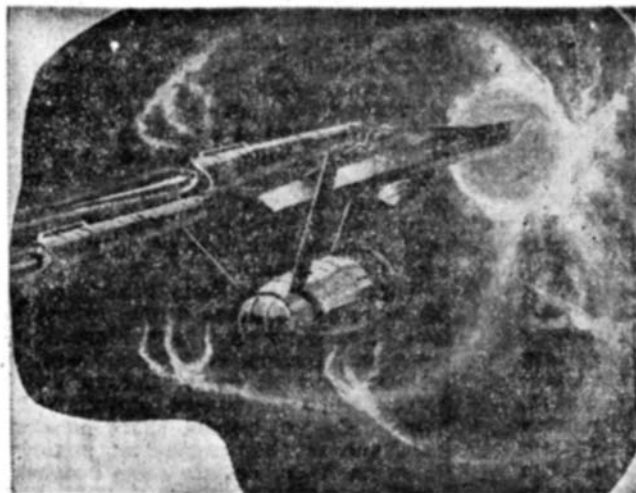

SF priča

Edvard Šagal

Klopka u prostoru

● O, malo više — kako
je to mnogo!
A malo manje — i ka-
ko je to daleko!
(Robert Brauning)

Pojavio se sleva, otpozadi, brod isti
kao njihov.

Bo je upravo osmatrao taj deo svemira
i siguran je da se brod pojavio odjednom,
niotkud — kao da se tog trenutka mate-
rijalizovao ni iz čega. Gotovo je istovetan
kao i njihov brod: isti oblik, ista dužina,
isto oštećenje malo niže kontrolne sobe
astrotragača, ista patina dugogodišnjeg
leta. Sada svetluca na centralnom ekra-
nu, pred Boom, glavnim astrotragačem.
On odmah izveštava Komandnu kabinu
i sliku prebacuje i na njihov ekran. Ko-
mandant naređuje da se uputi radio-po-
ziv za identifikaciju. Međutim, odgovor
ne stiže. Pokušavaju zatim da svetlosnim
zncacima uspostave kontakt, ali nepoznati
brod opet čuti.

Zatim povećava brzinu. Prvo je odju-
rio malo ispred Boovog broda, a zatim
nastavlja da se udaljava sve više polu-
levo i napred. Kreće se sve brže. I pored
tako čudnovatog manevra, Bo uspeva da
ga prati magneto-kamerama (odnosno da
ga drži na ekranu). Kad je odmakao da-
leko brod skreće i u velikom luku polazi
nazad. Kad se našao iza Boovog, ponovo
menja smer: opet poleće napred. Zatim
ostaie daleko iza Boovog broda. leteći u
istom smeru i gotovo istom brzinom.

— Pokušali su da nas zavaraju, da
bismo ih izgubili — promumlja Bo. —
Ali mi još uvek znamo gde su i možemo
da nadziramo njihovo kretanje. Pitam se

šta namerava, zašto se skriva, zašto nije
odgovorio na poziv.

Usmerava zatim sve magneto-kamere
prema području u kojem se nalazi nepo-
znati brod, obezbeđujući se tako da ga ne
izgubi ako opet iznenada poveća brzinu
i promeni smer.

Pogledao je prema dvojici svojih po-
moćnika. Njih trojica su u ovoj maloj ka-
bini, stešnjeni gomilom uređaja i ekrana,
provodili uvek po šest časova — šest
dugih časova u kojima nema ustajanja
sa sedišta, nema uzimanja hrane i pića,
u kojima ruke nijednog trenutka ne sme-
ju da se podignu sa prekidača i dugma-
di, u kojoj se izvanredno brzi refleksi,
oštar i bistar um i otvorene oči održa-
vaju naročitim pilulama, uzetim pet mi-
nuta pre početka teškog i odgovornog
osmatranja okoline. Njihova kabina na-
lazi se u vrhu broda, ispred komandne, a
potpuno je okoljena masivnim metalnim
zidovima. Mada je osmatranje okoline
automatizovano, a podatke obrađuju kom-
pjuterski uređaji, ova tri čoveka — i još
trojica iz druge smene, koji se sada od-
maraju posle napornog posla — neza-
menljivi su za obezbeđivanje nesmeta-
nog leta broda. Šesnaeste međuzvezdane
ekspedicije. Oni su dopuna automatizo-
vanim osmatračkim uređajima — oštri-
nom ljudskog uma, gotovo instinktivnim
refleksima i sposobnošću da predvide i
ono nelogično, neverovatno.

Izenada počinje veoma brza meta-
morfoza tajanstvenog broda: on se skra-
ćuje i proširuje, dobijajući oblik ogrom-
nog isleta. Na njegovom prednjem delu
pojavljuju se tri okrugle svetle površine,

koje liče na džinovske oči. One zatim počinju da trepere, prvo sporo, a zatim sve brže, i na kraju sve tri svetle površine nestaju. Brod-jaje sada je jedva primetan. Onda metamorfoza počinje u obrnutom smeru: jajoliko čudovište opet se pretvara u brod. Njegova brzina zatim počinje da raste, i strelovito se približuje Boovom brodu. I, odjednom, gotovo brzinom svetlosti, tajanstveni brod projuri pored Sesnaeste međuzvezdane ekspedicije. Bo još uvek uspeva da ga prati, potpuno refleksno, bez učešća uma. A onda, odjednom, brod je nestao, kao da ga nikad nije ni bilo, iznenada kao što se i pojavio. Glavni astrotragač pokušava da ga pronađe brzim pretraživanjem prostora, ali brod kao da više ne postoji.

Prošlo je nekoliko minuta. Sva posada još uvek je angažovana nastojanjem da otkriju nestali brod. Tada se na svim brodskim uređajima pojavljuju crvenkaste iskre, čak i u Kontrolnoj sobi bez prozora, koja je potpuno oklopljena metalnom oplatom broda i pregradnim zidom. Iskrenje traje desetak sekundi, a toliko je snažno da se pretvara u intenzivan i neprijatan šum, koji odjekuje čitavim brodom — kao da ga je neko nekim čudom, potopio u jako elektromagnetno polje. Kad je prestalo, komandant zahteva podatke zabeležene na instrumentima. No, nema ih: za vreme iskrenja instrumenti uopšte nisu radili, kao da su svi nekom silom zaustavljeni.

Gonjen nekom slutnjom komandant odlučuje da izvrši kontrolu rada svih odeljenja, mada je do početka te redovne provere bilo ostalo više od sat vremena. Hitrim, naviknutim potezom ruke pomera sedmu poluzicu na uređaju za brodsku kontrolu. Na ekranu pred njim trenutno se pojavljuje slika Sedme palube. Komandant ne poziva kontrolu te palube, kao što je redovno činio pri proveru. Ovog puta, i ne znajući zašto, sumnja u sve članove posade, gotovo i u samog sebe. Intuitivno oseća neku uzročnu vezu između pojave onog nestavnog broda i varničenja koje je ubrzo usledilo. Njegovim mislima promiču stravične pretpostavke o nečemu što pokušava da osvoji i razori brod Sesnaeste međuzvezdane ekspedicije. A u takvoj situaciji najbolje je ne verovati svima unapred, već osloniti se na sopstveno iskustvo i pokušati samostalno doći do objašnjenja neobičnih pojava.

Na Sedmoj palubi, na kojoj se obnavlja i prečišćuje vazduh, sve izgleda mirno. Posada je na svojim mestima, zadubljena u svoj posao. U času kad je naumio

da uključi Sestu palubu, komandant zaustavlja ruku. Nešto nije u redu sa Sedmom! Posada je isuviše zadubljena u posao: nema uobičajenih pokreta ruku, pomeranja glava, poneke tiho izgovorene reči. On na ekranu približava lice jednog od članova posade i, dok ono blješti sa ekrana, zagleda mu u oči. One su stravično mirne, prazno zagledane u uređaje pred sobom. Čovek kao da je duhom potpuno odsutan, izgubljen negde u beskrajnom prostranstvu.

Zatim uključuje Sestu palubu, na kojoj se priprema hrana i piće za svu posadu. Da, tamo se u pokretima posade oseća ona, ljudima svojstvena živost, zainteresovanost za posao. Upravo kad je podigao ruku da ponovo uključi Sedmu palubu, da još jednom ispita ponašanje šestočlane posade, komandant primećuje da se na Sestoj događa nešto čudnovato. Ljudi za trenutak zastaju u svom radu, svi, kao da im neka sila zaustavlja misli i pokrete. Zatim se u njihovim tela vraća pokretljivost, koja svedoči da svoje poslove i dalje obavljaju. Ali, nema više živosti u njihovim pokretima, a u očima izgubila se iskričavost koja je uvek svedok učešća razuma, svesti, odgovornosti. Oni se sada ponašaju isto kao i posada Sedme. Komandantove slutnje su se obistinile: nešto se nalazi na brodu, neka zasad nevidljiva snaga, i polako napreduje ka višim palubama.

On pokretom ruke doziva posadu komandne kabine. Svi se brzo okupljaju oko uređaja za brodsku kontrolu. Zatim uključuje Petu palubu, čija se četvoročlana posada stara o obnavljanju neutrinskog goriva za pogon njihovog ogromnog broda. Ekipa sa Pete ponaša se normalno: pažljivo i promišljeno obavlja svoj odgovorni posao. Odjednom, njihovi pokreti zamiru, i oni ostaju nepomični, kao skamenjeni. Tek posle nekoliko sekundi prestaje to užasavajuće stanje, ali oni više nisu ljudi sa svesću i voljom.

Komandant objašnjava posadi svoje kahine da su neobični događaji — nojava i neobiasniivo ponašanje tajanstvenog broda, i javljanje iskri, kod njega izazvali nadozrenie. Kad je počeo da proverava šta se dešava dalje — sumnja se pokazala veoma opravdanom — otkrio je šta se događa na nižim palubama. On iznosi mišljenje da je tajanstveni brod bio ustvari neko živo polje, sila s razumom, koja je sebi bila dala materijalnu formu. Zatim se u prostoru dematerializovala i sačekala brod Sesnaeste međuzvezdane ekspedicije. Prilikom dodira objavile su se iskre, a posle se uvuklo

u brod. Postepeno prodirući u svest posade, ostvarivalo je svoju nameru da zavlada brodom. Sada je trebalo zaustaviti ga i uništiti, jer će se u protivnom sva posada naći u njegovoj vlasti. S obzirom na to da je ono u stanju da nesmetano prodiere kroz materiju, što je dokazalo ulaskom u hermetički zatvoren brod, način da se uništi treba tražiti u korišćenju nekog jakog polja. Bo predlaže da ga razore snažnim električnim poljem.

U međuvremenu, strašna sila prodrle je na Četvrtu palubu, na kojoj su smeštene spavaonice, i gde se odmarala kompletna smena za najniže palube, komandnu kabinu i kontrolnu sobu. Zatečeni na spavanju, jadni ljudi su postali robovi nevidljivog i nemilosrdnog gospodara. Živo polje zatim osvaja Treću palubu, na kojoj su prostorije za odmor i zabavu.

Posada komandne kabine i astrotragači dogovaraju se da se povuku u kontrolnu sobu, koja se nalazi na vrhu broda, a odvojena je dugim uskim hodnikom. Komandant odlučuje da posade Prve i Druge palube ne obaveštava o opasnosti, jer za njih u Kontrolnoj sobi nije više bilo ni najmanje mesta, a ako bi ostali u hodniku onemogućili bi da se u njegove metalne zidove pusti električna struja pod ogromnim naponom.

Desetorica ljudi, stešnjeni u maloju prostoriji astrotragača, napregnuti i tihi, čekaju dolazak živog »polja«. Na ekranima posmatraju njegov prodor na Drugu palubu gde se nalaze vozila i uređaji za planetarna istraživanja. Ubrzo se i na Prvoj palubi pojavljuju crvenkasti jezičci, a posada pada u vlast nevidljivog napadača. U Kontrolnoj sobi stegnuta su srca desetorice ljudi. Izgubljena je i jedina preostala, njima najdraža paluba. Tu su laboratorije, opservatorija, mali ciklotron — prostorije u koje su svi dolazili i bavili se naučnim radom. Komandantu je, i pored tuge za tolikim ljudima s paluba, koji više nisu gospodari svoje svesti, nikog nije smeo obavestiti o dolasku suavične opasnosti. Niko više nije mogao da se smesti u Kontrolnu sobu, a sila bi, kad zavlada tim ljudima saznala da je primećena, praćena i očekivana. Tako bi, upozorena na opasnost, našla način da nadmudri poslednju desetoricu. A tada bi mogla da ugrozi čitavo čovečanstvo.

Na ekranima se vidi da je »polje« prodrlo već u komandnu kabinu: crvenkasti plamenci veselo poskakuju po uređajima i zidovima. U Kontrolnoj sobi vlada tišina neizvesnosti. Komandant dr-

ži polugu kojom u zidove hodnika treba da pušti struju ogromnog napona.

Na kraju hodnika pojavljuju se crveni plamenci i poigravajući pužu prema utočištu poslednje desetorice. Čini se kao da opipavaju prostor pred sobom, ispitujući da li ih vreba neka opasnost. Komandant čeka: još nije trenutak...

Kad su se plameni jezičci približili vratima Kontrolne sobe, Komandant povlači polugu. Duž hodnika, sredinom njime omeđenog prostora, pojavljuje se tanka plavkasto-bela linija, koja se gotovo istog trenutka proširuje u crveni vatreni stub. Zatim, eksplodirajući, ogromnom snagom udara o metalne zidove hodnika. Posle nekoliko minuta neizvesnosti, na ekranu počinje da se sve oštrije ocrtavaju do beline usijani zidovi hodnika. Proći će sat dok se oni ohlade toliko da njih desetorica mogu da se kroz hodnik vrate do komandne kabine i paluba. Tek tada će moći da vide šta je s posadom, s kojom je sada, zbog uništenja električnih vodova u hodniku, onemogućen bilo kakav kontakt.

Prošla su četiri beskrajno duga časa. Njih desetorica, oznojani i malaksali, potrošili su gotovo sav kiseonik, pa su morali da otvore vrata koja vode u hodnik. Odande im u lice udari topao i zagušljiv vazduh. Oni se brzo probijaju kroz vrelinu hodnika i stižu u komandnu kabinu. Bo nestrpljivo uključuje Sedmu palubu.

Na ekranu se pojavljuje slika prostorije i šestorice ljudi, koji su na svojim mestima. Iz nečijeg grla, u komandnoj kabini, otima se krik: sva šestorica su mrtvi, ugljenisani. Ista slika smrti ponavlja se na svim ostalim palubama. Sva posada broda, osim onih koji su se nalazili u kontrolnoj sobi, mrtva je. Živo polje poslužilo je kao provodnik strahovite struje, koja se preko njega prenela do ljudi i trenutno ih sagorela.

Šesnaesta međuzvezdana ekspedicija je završena. Samo deset ljudi nije dovoljno da normalno upravlja ogromnim brodom. Ostaju im samo dve mogućnosti: da na njemu ostatak svog života provedu u neradu i čekanju smrti, ili da brod mnogo ranije survažu u neko sunce. Pogledi ljudi susreću se u tišini. Reči nisu potrebne: svi misle isto. Komandant pomeru polugu za promenu smeru kretanja.

Časak kasnije brod hita ka svom novom cilju, ka najbližem suncu, koje bezalazno plamti čekajući dobrovoljni plen. da ga sagori u nepovrat. Beskrajinim prostorom caruje savršena tišina...